

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника

(професор з науково-педагогічної роботи)

Афанасьєв

Облік за видами економічної діяльності

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Облік і аудит

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри *обліку і бізнес-консалтингу*

А.А. Пилипенко

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 2 від 13.09.2019 р.

Розробник:
Пасенко Наталія Сергіївна, к.е.н., доц. кафедри обліку і бізнес-консалтингу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри— розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: в сучасних умовах господарювання в Україні, крім промисловості, розвиваються такі види економічної діяльності як торгівля, сільське господарство, автотранспорт та будівництво. Виходячи з того, що облік є інформаційною базою для аналізу та планування діяльності підприємства, а також прийняття виважених управлінських рішень з розвитку діяльності підприємств, необхідно вміти чітко та правильно організувати належну систему обліку на цих суб'єктах господарювання. Тому студентам для поглиблення компетентностей у галузі обліку необхідно вивчення обліку за видами економічної діяльності.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів здатності відображення в обліку особливих операцій у торгівлі, сільському господарстві, автотранспорті та будівництві.

Курс	4	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	32
	семінарські, практичні	32
Самостійна робота	86	
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Бухгалтерський облік	Аналіз у галузях виробництва і послуг
Фінансовий облік	Науково-дослідна практика
Економіка підприємства	Виробнича практика
Облік і звітність в оподаткуванні	Аудит

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність відобразити в обліку операції на підприємствах торгівлі	Засвоєння загальних принципів ведення торгівельної діяльності
	Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах оптової торгівлі
	Відображення в обліку особливостей операцій на підприємствах роздрібною торгівлі
	Відображення в обліку особливостей інших товарних операцій
Здатність відобразити в обліку операції на підприємствах сільського господарства	Засвоєння загальних принципів ведення обліку на сільськогосподарських підприємствах
	Відображення в обліку витрат в рослинництві та оприбуткування поточних біологічних активів та сільськогосподарської продукції рослинництва
	Відображення в обліку витрат в тваринництві та оприбуткування поточних біологічних активів та сільськогосподарської продукції тваринництва
	Відображення в обліку витрат допоміжного виробництва, доходів рослинництва та тваринництва, інвентаризації та закриття рахунків на сільськогосподарських підприємствах

Здатність відобразити в обліку операції на автотранспортних підприємствах	Відображення в обліку руху та стану транспортних засобів на підприємстві
	Відображення в обліку руху та стану паливно-мастильних матеріалів, шин та акумуляторних батарей на автотранспортних підприємствах
	Знання особливостей надання транспортно-експедиторських послуг, надання послуг з вантажних та пасажирських перевезень, їх документування та відображення в обліку
Здатність відобразити в обліку операції на будівництві	Знання особливостей діяльності будівельних підприємств та побудови системи обліку
	Відображення в обліку особливостей формування собівартості будівельно-монтажних робіт, визначення доходів та витрат за будівельними контрактами, складання первинних документів та реєстрів обліку

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості обліку в торговельних підприємствах

Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності

1.1. *Порядок здійснення торговельної діяльності. Товарооборот та його основні показники.*

1.2. *Ліцензування торговельної діяльності.*

1.3. *Сертифікація товарів.*

1.4. *Види цін на товари. Державний контроль за цінами. Штрихкодування товарів.*

Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі

2.1. *Документальне оформлення надходження та реалізації товарів. Аналітичний та синтетичний облік товарів.*

2.2. *Облік надходження товарів.*

2.3. *Облік транспортно-заготівельних витрат та їх розподіл.*

2.4. *Облік реалізації товарів.*

Тема 3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі

3.1. *Документальне оформлення надходження та реалізації товарів. Аналітичний та синтетичний облік товарів.*

3.2. *Облік надходження товарів*

3.3. *Торгова націнка. Розрахунок торгової націнки та транспортно-заготівельних витрат.*

3.4. *Облік реалізації товарів.*

Тема 4. Облік інших товарних операцій

4.1. *Облік витрат діяльності торговельної діяльності.*

4.2. *Облік повернення товарів.*

4.3. *Облік надання знижок.*

4.4. *Облік реалізації товарів у кредит та з розстрочкою платежу.*

4.5. *Облік в комісійній торгівлі.*

4.6. *Облік торгівлі в інтернет-магазині*

4.7. *Тара під товаром, інвентарна тара, заставна тара.*

4.8. *Облік товарних втрат і нестач товарів. Переоцінка товарів.*

4.9. *Порядок проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку.*

Змістовий модуль 2. Особливості обліку на сільськогосподарських, автотранспортних та будівельних підприємствах

Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах

5.1. Основні поняття в обліку на сільськогосподарських підприємствах.

5.2. Об'єкти калькулювання продукції та калькуляційні одиниці сільськогосподарських підприємств.

5.3. Особливості обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва та тваринництва

6.1. Первинна документація з обліку виробничих витрат і виходу продукції рослинництва та тваринництва.

6.2. Аналітичний та синтетичний облік в рослинництві та тваринництві.

6.3. Облік витрат та незавершеного виробництва на сільськогосподарських підприємствах.

6.4. Калькулювання окремих видів продукції сільськогосподарського призначення.

Тема 7. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах

7.1. Облік допоміжних виробництв.

7.2. Особливості інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах.

7.3. Порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах.

7.4. Облік у фермерських господарствах.

Тема 8. Облік рухомого складу транспортних засобів

8.1. Загальні принципи діяльності автотранспортних підприємств.

8.2. Облік наявності та руху транспортних засобів.

Тема 9. Облік запасів в автотранспортних підприємствах

9.1. Облік паливно-мастильних матеріалів.

9.2. Облік шин та акумуляторних батарей.

Тема 10. Облік реалізації послуг в автотранспортних підприємствах

10.1 Облік надання послуг з вантажних перевезень.

10.2. Облік надання послуг з пасажирських перевезень.

10.3. Облік доходів та витрат діяльності автотранспортних підприємств.

Тема 11. Основи побудови обліку у будівельних підприємствах

11.1. Загальні принципи діяльності будівельних підприємств.

11.2. Способи виконання будівельно-монтажних робіт та укладання договорів в будівництві.

Тема 12. Облік у підрядника. Облік у забудовника

12.1. Облік будівельних матеріалів.

12.2. Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт.

12.3. Визнання доходів і витрат за будівельними контрактами.

12.4. Облік у забудовника.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій (два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють

діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

(вказати засоби оцінювання згідно з технологічною картою)

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Наукова робота	Письмова контрольна робота	Колоквіум	Іспит	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	1 тиждень	0,25	0,5						0,75
	Тема 2	2 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 3	3 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 4	4 тиждень	0,25	0,5	1		3			4,75
		5 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
		6 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
		7 тиждень	0,25		1			10		11,25
Змістовий модуль 2.	Тема 5	8 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 6	9 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 7	10 тиждень	0,25	0,5	1		2,5			4,25
	Тема 8	11 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 9	12 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 10	13 тиждень	0,25	0,5	1					1,75
	Тема 11	14 тиждень	0,25	0,5	1	6	2,5			10,25
	Тема 12	15 тиждень	0,25	0,5	1					
16 тиждень		0,25		1			10			11,25
Іспит									40	40
Усього			4	7	15	6	8	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Облік у галузях виробництва і послуг : навч. посібн. / Ю. Д. Малярєвський, М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 616 с.
2. Облік у галузях виробництва та послуг : навч. посібн. / Ю. Д. Малярєвський, М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 400 с.

Додаткова

3. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : навч. посіб. / А.Г. Загородній, І.Й. Яремко, Л.М. Пилипенко, А.С. Мороз. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. — 216 с.
4. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності : Підручник / Н.О. Гура. — К.: Центр навчальної літератури, 2010. — 320 с.
5. Пилипенко Л.М. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: Конспект лекцій / Л.М. Пилипенко [Електронний ресурс] — Код доступу: <http://www.vns.lp.edu.ua>.
6. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. ; / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 5-те вид., перероб. і допов.– К. : Алерта, 2009. – 1056 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

7. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
9. Офіційні сайти періодичних видань з обліку «Баланс», «Баланс агро», «Все про бухгалтерський облік», «БухгалтеріяUA», «Головбух», «Дебет-кредит», «Налого и бухгалтерський учет»